

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРАЦІВНИКІВ СИЛОВИХ
СТРУКТУР»

Рівень вищої освіти: *другий(магістерський)*

Галузь знань: *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність: *053 «Психологія»*

Освітня програма: *«Психологія»*

Статус навчальної дисципліни: *обов'язкова*

Мова навчання *українська*

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту/факультету
Протокол від 29.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

_____
(підпис)

Корнієнко В.В.
(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-
наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 28.08.2023 № 1

*Психологічний супровід працівників силових структур // Робоча програма
навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, 2023. – 11 с.*

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук,
професор, Шевяков О.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри психології, ВПНЗ Дніпропетровського гуманітарного
університету, доктор психологічних наук, Самойлов О.С.
2. Професор кафедри загальної та соціальної психології ДНУ імені Олеся
Гончара, доктор психологічних наук, професор Батраченко І.Г.

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальна кількість годин:	150 год
Рік підготовки:	1
Семестр:	1
Лекції	6 год
Семінарські	6 год
Практичні	-
Самостійна та індивідуальна робота	138 год
Підсумковий семестровий контроль:	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологічний супровід працівників силових структур» є ознайомлення студентів з поняттям психологічного супроводу, задачами силових структур та показати зв'язок з іншими дисциплінами; дати студентам базові положення психологічного супроводу; навчити проведенню емпіричних досліджень в залежності від особливостей силових структур.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологічний супровід працівників силових структур» є допомога студентам у засвоєнні основних феноменів психологічних знань; необхідних для розв'язування теоретичних і практичних задач в силових структурах; вироблення навичок роботи з різними категоріями працівників; прищеплення студентам уміння самостійно вивчати літературу з психологічного супроводу.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою: *«Психологія»*

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

СК12. Здатність проектувати, організовувати та надавати психологічно ефективну допомогу людині в екстремальних та кризових ситуаціях.

Пререквізити навчальної дисципліни

Передбачено попереднє оволодіння дисциплінами «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Практикум з загальної психології», «Анатомія та

фізіологія людини», «Психофізіологія»

Постреквізити навчальної дисципліни

Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання дисципліни «Основи патопсихології», «Психологічне консультування», «Юридична психологія», «Психотерапія», «Судово-психологічна експертиза».

Програмні результати навчання:

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5 – Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

ПРН6 – Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН13 – Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. Основні поняття. Коло проблем психологічного супроводу.

Діяльність силових структур. Поняття «діяльність» та «силова структура». Психосемантика силових структур. Образний канал психологічного супроводу. Функції силових структур. Характеристика психологічних проблем у силових структурах.

ТЕМА 2. Психологічний супровід та його основні знаряддя.

Військова діяльність: поняття, історія поняття. Сучасні концепції військової діяльності. Цілі та сутність військової діяльності. Інструменти військової діяльності. Моделі військової діяльності. Політика у комплексі військової діяльності. Основні функції війни. Основні напрями розвитку військової діяльності. Рекомендації для досягнення ефективності військової діяльності.

ТЕМА 3. Психологія супроводу.

Психологія і війна. Теоретичні та методологічні проблеми психології військової діяльності. Підходи в психології військової діяльності.

ТЕМА 4. Предмет вивчення та основні методи дослідження в силових структурах.

Предмет вивчення в військовій психології. Різні підходи до класифікації методів дослідження в військовій психології. Масові (методи збору інформації) методи. Опитування (анкетування, телефонні опитування, інтерв'ю, фокус-групи). Експериментальні методи (лабораторні та природні). Маркетингові та соціологічні дослідження. Застосування соціально-психологічних методів в військовій психології. Кількісні та якісні методи дослідження. Види експертизи. Аналіз методів дослідження, використаних в

студентських дослідженнях в сфері військової психології.

ТЕМА 5. Характеристика психологічної ефективності діяльності в силових структурах.

Поняття «ефективність». Основні параметри ефективності діяльності на війні (соціальний, економічний, психологічний). Види ефективності діяльності. Соціальна ефективність військової діяльності. Економічна ефективність військової діяльності. Психологічна ефективність військової діяльності. Поняття та структура психологічної ефективності військової діяльності (когнітивний, емоційний, поведінковий компоненти). Методи оцінки психологічної ефективності військової діяльності в Україні.

ТЕМА 6. Роль психічних процесів у формуванні психологічного супроводу.

Проблема дослідження психічних процесів людини в військовій діяльності. Психічні процеси і психологічні впливи. Психічні процеси на війні. Відчуття, сприймання, увага, пам'ять, мислення та уява та війна. Закони сприймання діяльності. Емоції та настрої. Судження, рішення та звички у військовій діяльності.

ТЕМА 7. Психологічна підтримка силових структур в період війни

Мета будь-якої військової діяльності. Ключові питання організації військової діяльності. Місія, смисли та цінності військової діяльності. Моделювання військової діяльності. Характеристика військовослужбовців. Види військового лідерства..

ТЕМА 8. Психологічна експертиза силових структур

Методи психологічної експертизи військової діяльності. Методи експертизи психологічної безпеки на війні. Психологічні методи дослідження військової діяльності. Психологічні аспекти та оцінка негативної та позитивної діяльності на війні.

ТЕМА 9. Робота психолога в сфері організації діяльності силових структур.

Професіограма та психограма психолога в політичній сфері. Роль психолога-консультанта в процесі проектування діяльності в політиці. Особливості взаємодії споживача, замовника, творчого виконавця та психолога-консультанта. Етичні проблеми діяльності психолога в політичній сфері.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.2.

Додатки 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Психологічний супровід працівників силових структур» передбачено:

для заочної форми навчання – іспит.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач денної форми навчання має отримати максимальну кількість 30 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 15 балів та за результатами індивідуальної роботи – 15 балів. Таким чином бали за поточний контроль (40-60 балів). Бали за результатами успішного складання заліку (20-40 балів).

За результатами аудиторної роботи здобувач заочної форми навчання має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 30 балів та за результатами індивідуальної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль: 40-60 балів. Бали за результатами успішного складання заліку: 20-40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Політичний супровід працівників силових структур» засобом діагностики знань (успішності навчання) виступає іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	З а л і к	Екзамен/ диференційований залік	О ц і н к а	Пояснення
90-100	з а р а	Відмінно	А	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89	х о в а	Добре	В	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість

	н о			<i>виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			С	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74		Задовільно	D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67	E		<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>	
35-59	н е з а р а х о в а н о	Не задовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			F	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- навчальна аудиторія;
- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- платформа «MOODL»;
- програмне забезпечення MicrosoftPowerPoint;
- дошка;
- крейда.

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни (рекомендовані джерела інформації)

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРАЦІВНИКІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР»

Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність *053 «Психологія»*
на *2023 / 2024* навчальний рік

Форма навчання: ЗАОЧНА   Обсяг: **5** кредитів ЄКТС (**150** годин)
Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти
Курс **1**   Група **МЗ-ПС-321**

№ теми (згідно з РПНД)	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота			
			Всього	Лекції	С/З	П/З
1	Основні поняття. Коло проблем психологічного супроводу працівників силових структур.	20	2	2		
2	Психологічний супровід та його основні знаряддя	20	2	2		
3	Психологія супроводу.	20	2	2		
4	Предмет вивчення та основні методи психологічного супроводу	20	2		2	
5	Характеристика психологічної ефективності діяльності в силових структурах	20	2		2	
6	Роль психічних процесів у формуванні психологічного супроводу.	20	2		2	
7	Супровід і діяльність силових структур	10				
8	Психологічна експертиза силових структур	10				
9	Робота психолога в сфері організації діяльності силових структур.	10				
	<i>Разом за семестр</i>	<i>150</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>0</i>
	<i>Разом за навчальний рік</i>	<i>150</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>0</i>
	<i>Форма підсумкового контролю</i>		<i>Екзамен</i>			

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Завідувач кафедри
психології та педагогіки

Вікторія КОРНІСНК

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРАЦІВНИКІВ СИЛОВИХ
СТРУКТУР»**

Освітній ступінь *магістр*
Спеціальність *053 «Психологія»*
на *2023 / 2024* навчальний рік

Підручники:

1. Батраченко І.Г. Основи психологічного супроводу. Підручник. Дніпро: Вид-во «Свідлер», 2016. 423с.
2. Губенко І. Я. Основи військової психології в силових структурах: підруч. для студентів закл. фах. передвищ. та вищ. освіти / І. Я. Губенко, О. С. Карнацька, О. Т. Шевченко. – 3-є вид. стер. – Київ : Медицина, 2021. – 310 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Закалик Г. М. Основи військової психології в силових структурах : навч. посіб. / Г. М. Закалик, О. В. Войцеховська, Н. М. Шувар. Львів : Вид-во Львів. Політехніки
2. Шевяков О.В. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Психологічний супровід працівників силових структур» . Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022.45 с.
3. Серeda І.В. Психологічний супровід працівників : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу за змішаною формою навчання / І. В. Серeda. Миколаїв : Видавець Румянцева Г. В., 2022. – 156 с.
4. Савенкова І. І. Військова психологія: навчальний посібник / І. І. Савенкова. Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018. 302 с.
5. Терещенко Л.А. Психологічні особливості військовослужбовців. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ, Том 10. Психологія навчання. Генетична психологія. Політична психологія. Вип. 32. 2018. С. 84 – 92.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 28.08.2023 р. № 1.

Завідувач кафедри
психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНК